

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂRE nr. 654

din 06 august 2012

Prin referatul nr. 22118/DRUO/1154/22122/ST/2012, Direcția resurse umane și organizare a înaintat Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii solicitarea Ministerului Justiției privind detașarea în cadrul acestui minister a doamnei Mona Maria Pivniceru, judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii.

Analizând referatul Direcției resurse umane și organizare și văzând înscrisurile atașate, Secția pentru judecători reține următoarele:

Prin adresa nr. 76238/2012, înregistrată la Consiliul Superior al Magistraturii sub nr. 22118/1154/22122/ST/2012 din data de 06.08.2012, Ministerul Justiției a solicitat detașarea în cadrul acestei instituții a doamnei Mona Maria Pivniceru, judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii, pentru o perioadă de 6 luni, începând cu data de 06.08.2012, în vederea numirii în funcția de ministru al justiției.

Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că cererea formulată de Ministerul Justiției de detașare în cadrul acestei instituții a doamnei Mona Maria Pivniceru, judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii, este inadmisibilă, pentru următoarele considerente:

Plecând de la argumentele doctrinei „pure” a separației puterilor (M.J.C. Vile – „Constitutionalism and Separation of Powers” – Liberty Fund, Indianapolis, 1998, pag. 14), care apreciază că: „fiecărei puteri trebuie să i se acorde exercițiul unei funcții proprii și să nu fie posibil ca o putere să exercite funcțiile atribuite unei alte puteri; astfel că persoanele care intră în componența celor trei puteri nu pot acționa decât în cadrul uneia dintre acestea”, Secția pentru judecători apreciază că toate argumentele constituționale și legale ce urmează a fi analizate demonstrează faptul că funcția de magistrat este incompatibilă cu funcția de ministru. Astfel:

Art. 1 alin. (4) din Constituția României, revizuită, reglementează organizarea statului potrivit principiului separației și echilibrului puterilor, în cadrul democrației constituționale;

Art. 102 alin.(1) din Constituția României, revizuită, stabilește faptul că: ”Guvernul, potrivit programului său de guvernare acceptat de Parlament, asigură realizarea politicii interne și externe a țării și exercită conducerea generală a administrației publice”;

Art. 109 din Constituția României, revizuită, reglementează răspunderea politică solidară a membrilor Guvernului pentru întreaga activitate, precum și condițiile antrenării răspunderii penale a acestora pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor;

Art. 114 din Constituția României, revizuită, prevede angajarea răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și a Senatului, în ședință comună, asupra unui program, declarație de politică generală sau a unui proiect de lege;

Art. 125 alin. (3) din Constituția României, revizuită, (reluat în art. 5 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare) stabilește incompatibilitatea funcției de judecător cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

Pe de altă parte, potrivit dispozițiilor art. 9 alin.(1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „judecătorii...nu pot să desfășoare sau să participe la activități cu caracter

politic”, iar, în conformitate cu dispozițiile art. 58 alin. (3) din același act normativ, în perioada detașării, judecătorii și procurorii își păstrează calitatea de magistrat.

Secția pentru judecători apreciază, prin coroborarea tuturor textelor legale și constituționale menționate că deținerea concomitentă a două funcții de demnitate publică, respectiv cea de judecător detașat și cea de ministru al justiției este inadmisibilă, pe de o parte, pentru că legea prevede expres această incompatibilitate (atât legea fundamentală, cât și legea organică), iar, pe de altă parte, dat fiind că incompatibilitatea se referă la funcțiile respective și nu la exercițiul lor.

Argumentarea contrară în sensul cumulului celor două funcții pornind de la exemplele judecătorilor detașați la Ministerul Justiției și numiți ulterior în funcția de secretar de stat nu are legătură cu analiza de față. Potrivit dispozițiilor art. 48 din Legea nr. 90/26.03.2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, republicată, secretarii de stat exercită atribuțiile delegate de către ministru și au calitatea de înalți funcționari publici care, ca și secretarii generali și secretarii generali adjuncți, îl ajută pe ministru în activitatea de conducere și reprezentare a Ministerului (art. 16 din Hotărârea Guvernului nr. 652/27.05.2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției).

Pe de altă parte, se au în vedere și atribuțiile ministerelor, de organe de specialitate ale administrației publice centrale care realizează politica guvernamentală în domeniile de activitate ale acestora (art. 34 din Legea nr. 90/26.03.2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, republicată) și funcțiile și atribuțiile principale ale Ministerului Justiției, așa cum sunt reglementate de art. 5 și 6 din Hotărârea Guvernului nr. 652/27.05.2009, aspecte care demonstrează o dată în plus, caracterul exclusiv politic al managementului juridic exercitat de ministrul justiției, în calitate de membru al Guvernului care și-a asumat o politică de guvernare, în acord cu liniile directoare acceptate de Parlament.

Dacă s-ar accepta ideea că prevederile art. 58 alin.(1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, permit detașarea magistraților la ministere în scopul numirii în funcția de ministru, printr-o interpretare extensivă a textelor constituționale și legale menționate anterior, s-ar crea posibilitatea antrenării a două tipuri de răspundere – cea ministerială și

cea reglementată de Titlul IV din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, situație care ar putea genera cel puțin un concurs de decizii în această privință din partea tuturor puterilor statului, în ipoteza în care o eventuală faptă săvârșită în exercițiul funcției ar fi de natură a atrage atât răspunderea ministerială, cât și răspunderea civilă, penală sau disciplinară a magistratului. Ori această ipoteză demonstrează faptul că cele două funcții nu pot coexista, independent de împrejurarea că exercițiul uneia dintre ele (respectiv al celei de magistrat) este suspendat.

De asemenea, Secția pentru judecători are în vedere și faptul că, potrivit dispozițiilor art. 15 din Hotărârea Guvernului nr. 652/27.05.2009, ministrul justiției are posibilitatea adresării de mesaje publice pe teme de „politică legislativă a statului, constituționale sau de politică generală...”, argument care demonstrează, prin coroborare cu cele menționate anterior, că ministrul justiției, indiferent că este o persoană independentă sau un magistrat detașat, în exercițiul funcției și al atribuțiilor care îi revin, execută politica de guvernare asumată de Guvern (pe baza proiectelor în domenii ale majorității parlamentare) și acceptată de către Parlament.

Activitatea ministrului justiției, ca și funcția în sine sunt pur politice, dincolo de caracterul tehnic al atribuțiilor care îi revin. Ori aceste aspecte, coroborate cu incompatibilitatea expres prevăzută de art. 125 alin.(3) din Constituția României, revizuită și art. 5 alin.(1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, între funcția de judecător și orice altă funcție publică sau privată, cu excepția celor didactice din învățământul superior, fundamentează opinia potrivit căreia cumulul celor două funcții nu este posibil în statul român.

Potrivit art. 58 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „Consiliul Superior al Magistraturii dispune detașarea judecătorilor și procurorilor, cu acordul scris al acestora, la alte instanțe sau parchete, la Consiliul Superior al Magistraturii, Institutul Național al Magistraturii, Ministerul Justiției sau la unitățile subordonate acestuia ori la alte autorități publice, în orice funcții, inclusiv cele de demnitate publică numite, la solicitarea acestor instituții, precum și la instituții ale Uniunii Europene sau organizații internaționale.”

Totodată, potrivit art. 58 alin. (2) din legea mai sus menționată, durata detașării este cuprinsă între 6 luni și 3 ani și se prelungește o singură dată, pentru o durată de până la 3 ani.

În conformitate cu dispozițiile legale mai sus menționate, doamna judecător Mona Maria Pivniceru și-a exprimat în scris acordul cu privire la detașarea sa la Ministerului Justiției.

Potrivit art. 51 alin. (4) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „Calitatea de membru al Consiliului Superior al Magistraturii încetează, după caz, la expirarea mandatului, prin demisie, revocare din funcție, nerezolvarea stării de incompatibilitate în termen de 15 zile de la data alegerii ca membru al Consiliului Superior al Magistraturii, nerespectarea dispozițiilor art. 7 din Legea nr. 303/2004, republicată, imposibilitatea exercitării atribuțiilor pe o perioadă mai mare de 3 luni, precum și prin deces.”

Astfel, Secția pentru judecători reține că detașarea judecătorilor și procurorilor poate fi dispusă pe o durată cuprinsă între minim 6 luni și maxim 3 ani, cu posibilitatea prelungirii, în condițiile legii, precum și faptul că, imposibilitatea exercitării atribuțiilor de membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii pe o durată mai mare de 3 luni conduce, conform art. 51 alin. (4) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la încetarea acestei calități.

Totodată, în lumina art. 52 alin. (1) lit. d) din Codul muncii, detașarea constituie o cauză de suspendare a raportului de muncă din inițiativa angajatorului, pe perioada detașării, salariatul exercitând numai atribuțiile care îi revin în virtutea funcției pe care o ocupă la instituția în cadrul căreia a fost detașat. Prin urmare, pe perioada detașării, în mod obiectiv, salariatul nu mai poate exercita atribuțiile aferente funcției din care se dispune detașarea, aceasta reprezentând, în fapt, o situație în care persoana detașată se află în imposibilitate de exercitare a funcției din care se dispune detașarea. În cazul judecătorilor și procurorilor, această imposibilitate de exercitare a funcției este, potrivit legii, de minim 6 luni.

Având în vedere cele de mai sus, Secția pentru judecători constată că, întrucât imposibilitatea exercitării atribuțiilor pe o perioadă mai mare de 3 luni reprezintă o cauză

de încetare a calității de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, rezultă că nu este posibilă detașarea unui judecător sau procuror membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii, dispozițiile referitoare la detașarea judecătorilor și procurorilor consacrand o instituție ireconciliabilă cu statutul de membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii.

Față de cele expuse, în conformitate cu prevederile art. 40 lit. a) din Legea nr. 317/2004, privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, raportate la prevederile art. 58 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare și art. 51 alin.4 din Legea 317/2004 privind Consiliului Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți;

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂȘTE

Art. 1 - Respinge, ca inadmisibilă, solicitarea de detașare a doamnei judecător Mona Maria Pivniceru, membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii, în cadrul Ministerului Justiției, în vederea numirii în funcția de Ministru al Justiției.

Art. 2 - Prezenta hotărâre se comunică Direcției resurse umane și organizare, pentru a fi pusă în aplicare, conform legii.

Data în București, la data de 06 august 2012

Președinte,

Judecător Alina Nicoleta GHICA